

ЙОГО ІМ'Я НОСИТЬ НАШ УНІВЕРСИТЕТ

Нинішнього року виповнюється 120 років від дня народження Петра Мефодійовича Василенка (1900–1999), ім'я якого золотими літерами вписане в історію вітчизняної аграрної науки і техніки. Від травня 2004 року це ім'я носить і ХНТУСГ — Харківський національний технічний університет сільського господарства, де шанують пам'ять про П.М. Василенка і продовжують кращі традиції створеної ним наукової школи.

П.М. Василенко увійшов в історію як відомий вчений у галузі землеробської механіки, механізації, електрифікації та автоматизації сільського господарства, доктор технічних наук, професор, академік ВАСГНІЛ та УААН.

Народився він 17 жовтня 1900 р. у с. Мигія Первомайського району Миколаївської області. Після закінчення у 1919 р. Ольгінсько-Скаржинського сільськогосподарського училища 1-го розряду працював інструктором з питань сільського господарства.

Восени 1920 р. направлений на навчання до Мигійського сільськогосподарського і кооперативного технікуму, який на той період часу мав статус вищого навчального закладу. Після його закінчення отримав посвідчення агронома-рільника. У 1932 р. посвідчення замінено на свідоцтво про закінчення Луганського сільськогосподарського інституту (нині – Луганський національний аграрний університет). Протягом 1923–1928 рр. – викладач землеробства і сільськогосподарського машинознавства у Межиріцькій середній сільськогосподарській школі. У 1929 р. поступає в аспірантуру на кафедрі сільськогосподарської механіки при Головному управлінні науки Наркомату освіти УСРР, де навчався до 1932 р. Після закінчення аспірантури під керівництвом професора Д.Г. Віленського у Всеукраїнському НДІ агрогрунтознавства та хемізації с.-г. (нині – ННЦ «Інститут землеробства НААН»), досліджує механіко-технологічні процеси деформації ґрунту під час обробітку його ґрунтообробними машинами. У 1932–1935 р – завідувач кафедри механізації сільськогосподарського виробництва Житомирського сільськогосподарського інституту (нині – Житомирський національний агроекономічний університет), доцент кафедри механізації сільськогосподарського виробництва Київського інженерно-економічного та сільськогосподарського інститутів.

У 1935 р. очолює кафедру сільськогосподарських машин Київського інституту механізації й електрифікації сільського господарства, продовжує розпочаті дослідження та розробляє курс лекцій з теорії сільськогосподарських машин.

Рішенням ВАК при РНК СРСР у 1937 р. присвоєно науковий ступінь кандидата технічних наук без захисту дисертації та призначено виконуючим обов'язки професора по кафедрі механізації сільського господарства. За рекомендацією відділу технічних наук, очолюваному академіком Є.О. Патоном, рішенням Загальних зборів Академії наук УРСР у 1939 р. П.М. Василенка обрано членом-кореспондентом АН УРСР.

У 1948 р. захищає дисертацію «Основы теории движения материальных частиц по фрикционным поверхностям сельскохозяйственных машин» на здобуття наукового ступеня доктора технічних наук. У 1949 р. присвоєно учене звання професора. У цей період часу він працює завідувачем відділу сільськогосподарських машин Лабораторії машинобудування та проблем сільськогосподарської механіки, яка в 1950 р. була реорганізована в Інститут машинознавства і сільськогосподарської механіки, та за сумісництвом професором кафедри сільськогосподарських машин Київського сільськогосподарського інституту (КСГІ). 1953–1962 р – очолює кафедру сільськогосподарських машин КСГІ (у подальшому Українська сільськогосподарська академія).

В 1956 р. обраний академіком ВАСГНІЛ. Видатний учений став одним із фундаторів Української академії сільськогосподарських наук (УАСГН), де працював на посаді академіка-секретаря відділення механізації і електрифікації з 1957 по 1962 р. до моменту реорганізації її у Південне відділення ВАСГНІЛ. 7 грудня 1977 р. нагороджений ВАСГНІЛ Золотою медаллю ім. В.П. Горячкіна. У 1991 р. обраний дійсним членом (академіком) Української академії аграрних наук (нині – Національна академія аграрних наук України).

П.М. Василенко створив наукову школу із землеробської механіки в Україні. Під його керівництвом захищено 7 докторських і майже 60 кандидатських дисертацій. Помер 21 квітня 1999 р. в Києві. Похований у с. Новосілки (околиця м. Києва).

Джерело: Вергунов В. А. Історія сільськогосподарської дослідної справи в Україні. У 3 ч. / Нац. акад. аграр. наук України, Нац. наук. с.-г. б-ка, Ін-т іст. аграр. науки, освіти та техніки. Київ : Аграр. наука, 2018. Ч. 1. Творці та розбудовники (біографічні нариси). С. 74–77.

